

Bilaga 1 Underlag för höjning av VA-taxans brukningsavgift år 2026-2027, Gävle kommun

VA-verksamheten i Sverige är tydligt reglerad. Alla lokala kostnader för vatten och avlopp inom en kommun finansieras i grunden av VA-taxan i den egna kommunen.

VA-taxan fördelas på anläggningstaxa (engångsavgift som betalas vid anslutning eller vid tillbyggnad på befintlig fastighet) och brukningstaxa (löpande avgifter som en fastighetsägare betalar för nyttjande av kommunalt dricksvatten, spillvatten och dagvatten).

Avgiftsfinansierad verksamhet

Avgifterna följer självkostnadsprincipen. Det betyder att kunder som är anslutna till den kommunala VA-anläggningen ska bära sina egna kostnader. Det innebär också att när kostnaderna ökar för att förvalta, driva och ansvara för den allmänna VA-anläggningen så behöver även taxan höjas.

Inte vinstdrivande

VA-verksamheten inom Gästrik Vatten finansieras genom avgifterna i VA-taxan. Taxan ska täcka kostnaderna med ett slutresultat på plus/minus noll över tid. Taxan får inte överstiga vad som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva kommunens VA-anläggning. Det innebär att kostnader som berör andra delar av den kommunala samhällsnyttan än VA eller som utgör stor risk för VA-kollektivet behöver finansieras på annat sätt än via VA-taxan.

Det gör vi för avgifterna

Brukningsavgifterna ska täcka kostnader för drift, underhåll och förnyelse av kommunens vatten- och avloppsledningar, pumpstationer, vattenverk, reningsverk och andra VA-anläggningar. Även kostnader för att skydda vattentäcker, kundservice, fakturering och investeringar för att bygga ut tex ledningsnätet och verk ska täckas.

Olika avgifter i olika kommuner

Förutsättningarna för VA-försörjningen i respektive kommun styr hur hög eller låg avgiften är. Varje kommun har egna verksamhetsområden och förutsättningarna i dessa kan variera kraftigt. Avgifterna speglar antal anslutna invånare och infrastrukturens omfattning. Ju fler som är med och delar på kostnaderna desto billigare. Det som styr är bland annat om kommunen har tätt eller utspritt boende eftersom det styr hur långa ledningar som behövs, om kommunen har många små anläggningar eller färre men större anläggningar som ger stordriftsfördelar.

Fast och rörlig del

Brukningsavgiften är en löpande avgift som anslutna fastighetsägare betalar för att nyttja VA-anläggningen. I Gästrik Vattens taxekonstruktion består brukningsavgiften av en fast och en rörlig del. Den fasta avgiften, mätaravgiften, baseras på hur stort flöde av vatten en kund har tillgång till och vilka tjänster som ingår. Den rörliga avgiften baseras på hur mycket vatten en kund använt, enligt senaste registrerade avläsning.

Beslut om taxans nivå

Gästrike Vatten tar fram förslag på taxenivåer för att täcka kostnaderna för VA i respektive kommun. Styrelsen i respektive anläggningsbolag (Gävle Vatten, Hofors Vatten, Ockelbo Vatten, Älvkarleby Vatten, Östhammar Vatten) beslutar om förslag till Kommunfullmäktige. Taxan fastställs av respektive kommuns fullmäktige.

Exempelberäkningar för olika kundkategorier utefter föreslagna taxehöjningar

Hur mycket du betalar beror på hur mycket vatten du använder och hur din fastighet är ansluten till VA-nätet.

15% höjning från och med 2026-01-01

För genomsnittsvillan i Gävle ökar

- årskostnaden från 8 728 kr till 10 039 kr inkl moms vilket ger en skillnad med 1 311kr/år inkl moms.
- månadskostnaden med 109 kr inkl moms.

För typhus A ökar

- årskostnaden från 9 555 kr till 10 991 kr inkl moms vilket ger en skillnad med 1 436 kr/år inkl moms.
- månadskostnaden med 120 kr inkl moms.

För typhus B ökar

- årskostnaden från 95 130 kr till 109 423 kr inkl moms vilket ger en skillnad med 14 293kr/år inkl moms.
- månadskostnaden per lägenhet med 79 kr inkl moms.

15% höjning från och med 2027-01-01

För genomsnittsvillan i Gävle ökar

- årskostnaden från 10 039 kr till 11 546 kr inkl moms vilket ger en skillnad med 1 507 kr/år inkl moms.
- månadskostnaden med 126 kr inkl moms.

För typhus A ökar

- årskostnaden från 10 991 kr till 12 641 kr inkl moms vilket ger en skillnad med 1 650 kr/år inkl moms.
- månadskostnaden med 138 kr inkl moms.

För typhus B ökar

- årskostnaden från 109 423 kr till 125 850 kr inkl moms vilket ger en skillnad med 16 427 kr/år inkl moms.
- månadskostnaden per lägenhet med 91 kr inkl moms.

Genomsnittsvillan i Gävle – Har en årsförbrukning på ca 110 kbm.

Svenskt Vattens jämförelsevärde:

Typhus A - Villa med tomt om 800 kvm, två vuxna och två barn, årsförbrukning 150 kbm

Typhus B - Flerbostadshus med 15 lägenheter och en årsförbrukning på 2 000 kbm

Jämförelse av bruksavgift 2025 och 2026

Fast del (Mätaravgift)

Mätarkapacitet	Småhus, kr 2025		Småhus, kr 2026	
fast avgift enligt 12.1 a)	<i>Exklusive moms</i>	<i>Inklusive moms</i>	<i>Exklusive moms</i>	<i>Inklusive moms</i>
1 x qn 2,5 (1 x 20 mm)	5 163	6 454	5 938	7 423

Mätarkapacitet	Övriga fastigheter, kr 2025		Övriga fastigheter, kr 2026	
fast avgift enligt 12.1 a)	<i>Exklusive moms</i>	<i>Inklusive moms</i>	<i>Exklusive moms</i>	<i>Inklusive moms</i>
1 x qn 2,5 (1 x 20 mm)	15 488	19 360	17 812	22 265
2 x qn 2,5 (2 x 20 mm)	43 024	53 780	49 478	61 848
3 x qn 2,5 (3 x 20 mm)	104 208	130 260	119 840	149 800
4 x qn 2,5 (4 x 20 mm)	172 169	215 211	197 995	247 494
1 x qn 6 (1 x 25 mm)	113 271	141 589	130 262	162 828
2 x qn 6 (2 x 25 mm)	226 540	283 175	260 521	325 651
3 x qn 6 (3 x 25 mm)	353 402	441 753	406 413	508 016
4 x qn 6 (4 x 25 mm)	543 696	679 620	625 251	781 564
1 x qn 10 (1 x 40 mm)	226 540	283 175	260 521	325 651
2 x qn 10 (2 x 40 mm)	385 119	481 399	442 887	553 609
3 x qn 10 (3 x 40 mm)	747 582	934 478	859 720	1 074 650
4 x qn 10 (4 x 40 mm)	1 042 084	1 302 605	1 198 397	1 497 996
1 x qn 15 (1 x 50 mm)	715 563	894 454	822 898	1 028 623
2 x qn 15 (2 x 50 mm)	1 286 553	1 608 191	1 479 536	1 849 420
> 2 x Qn 15 (2 x 50 mm)	1 286 553	1 608 191	1 479 536	1 849 420

Rörlig del (Avgift per förbrukad m³)

Per tjänst, kr	2025		2026	
	<i>Exklusive moms</i>	<i>Inklusive moms</i>	<i>Exklusive moms</i>	<i>Inklusive moms</i>
en avgift per levererat vatten per m ³	16,54	20,68	19,03	23,79
Eller				
V, vattenförsörjning	6,62	8,27	7,62	9,53
S, spillvattenavlopp	9,92	12,41	11,41	14,26

Jämförelse av bruksavgift 2026 och 2027

Fast del (Mätaravgift)

Mätarkapacitet	Småhus, kr 2026		Småhus, kr 2027	
fast avgift enligt 12.1 a)	<i>Exklusive moms</i>	<i>Inklusive moms</i>	<i>Exklusive moms</i>	<i>Inklusive moms</i>
1 x qn 2,5 (1 x 20 mm)	5 938	7 423	6 829	8 536

Mätarkapacitet	Övriga fastigheter, kr 2026		Övriga fastigheter, kr 2027	
fast avgift enligt 12.1 a)	<i>Exklusive moms</i>	<i>Inklusive moms</i>	<i>Exklusive moms</i>	<i>Inklusive moms</i>
1 x qn 2,5 (1 x 20 mm)	17 812	22 265	20 484	25 605
2 x qn 2,5 (2 x 20 mm)	49 478	61 848	56 900	71 125
3 x qn 2,5 (3 x 20 mm)	119 840	149 800	137 816	172 270
4 x qn 2,5 (4 x 20 mm)	197 995	247 494	227 695	284 619
1 x qn 6 (1 x 25 mm)	130 262	162 828	149 802	187 253
2 x qn 6 (2 x 25 mm)	260 521	325 651	299 600	374 500
3 x qn 6 (3 x 25 mm)	406 413	508 016	467 375	584 219
4 x qn 6 (4 x 25 mm)	625 251	781 564	719 039	898 799
1 x qn 10 (1 x 40 mm)	260 521	325 651	299 600	374 500
2 x qn 10 (2 x 40 mm)	442 887	553 609	509 321	636 651
3 x qn 10 (3 x 40 mm)	859 720	1 074 650	988 678	1 235 848
4 x qn 10 (4 x 40 mm)	1 198 397	1 497 996	1 378 157	1 722 696
1 x qn 15 (1 x 50 mm)	822 898	1 028 623	946 333	1 182 916
2 x qn 15 (2 x 50 mm)	1 479 536	1 849 420	1 701 467	2 126 834
> 2 x Qn 15 (2 x 50 mm)	1 479 536	1 849 420	1 701 467	2 126 834

Rörlig del (Avgift per förbrukad m³)

Per tjänst, kr	2026		2027	
	<i>Exklusive moms</i>	<i>Inklusive moms</i>	<i>Exklusive moms</i>	<i>Inklusive moms</i>
en avgift per levererat vatten per m ³	19,03	23,79	21,89	27,36
Eller				
V, vattenförsörjning	7,62	9,53	8,76	10,94
S, spillvattenavlopp	11,41	14,26	13,13	16,42